

Βρυξέλλες, 19 Μαΐου 2015
(OR. en)

8975/15

RECH 142
COMPET 229
MI 320
TELECOM 120

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων(1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8409/15 RECH 102 COMPET 173 MI 277 TELECOM 100

Θέμα: Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για τον οδικό χάρτη 2015-2020
του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας
- Έγκριση

1. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με την έκθεση προόδου της Επιτροπής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (EXE) 2013¹ καλούνται «τα κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, στο πλαίσιο της γνώμης της ERAC και σε συνεργασία με την ERAC, να αναπτύξουν μέχρι τα μέσα του 2015 έναν οδικό χάρτη για τον EXE σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πράγμα που αναμένεται να διευκολύνει και να ενισχύσει τις προσπάθειες που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη».

¹ Έγγρ. 6945/14.

2. Ως απάντηση σε αυτό το αίτημα, ο οδικός χάρτης του EXE, αναπτύχθηκε σε συνεννόηση με την Επιτροπή Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC), τις ομάδες που σχετίζονται με τον EXE και τους περισσότερους από τους οργανισμούς που συνθέτουν την πλατφόρμα ενδιαφερομένων του EXE. Η γνώμη της ERAC εγκρίθηκε από την ERAC κατά τη συνεδρίασή της στις 16-17 Απριλίου στη Ρίγα². Ο οδικός χάρτης του EXE αποτελεί ένα εν εξελίξει έγγραφο, σκοπός του οποίου είναι να προσδιοριστεί ένας περιορισμένος αριθμός βασικών προτεραιοτήτων εφαρμογής που είναι πιθανό να έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην Ευρώπη στον τομέα της επιστήμης, της έρευνας και των συστημάτων της καινοτομίας.
3. Με βάση τον οδικό χάρτη για τον EXE, η Προεδρία πρότεινε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου το οποίο εξετάστηκε κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Έρευνα» του Μαρτίου και του Απριλίου 2015 όπου επιτεύχθηκε μια ευρεία συναίνεση σχετικά με το κείμενο.
4. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε την ευρεία συναίνεση που επιτεύχθηκε κατά τη συνεδρίασή της στις 13 Μαΐου 2015. Το HB διατύπωσε γενική επιφύλαξη εξέτασης για το τελικό κείμενο, μετά τις πρόσφατες εθνικές εκλογές.
5. Καλείται ως εκ τούτου το Συμβούλιο («Ανταγωνιστικότητα») να εγκρίνει τα εν λόγω συμπεράσματα κατά τη σύνοδό του στις 28-29 Μαΐου 2015.

² Έγγρ. 1208/15.

Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για τον οδικό χάρτη 2015-2020 του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης-25ης Οκτωβρίου 2013³, στα οποία σημειώνεται η ανάγκη να επιταχυνθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των εθνικών συστημάτων και να ενισχυθεί η παρακολούθηση της προόδου με βάση αξιόπιστα δεδομένα που θα παρέχουν τα κράτη μέλη, με στόχο την εγκαθίδρυση ενός ολοκληρωμένου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας έως το τέλος του 2014,
- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Φεβρουαρίου 2014 για την έκθεση προόδου 2013⁴ της Επιτροπής στον τομέα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE), όπου λαμβάνεται υπόψη η πρόοδος στην επίτευξη του EXE και ζητείται η ανάπτυξη ενός οδικού χάρτη για τον EXE έως τα μέσα του 2015,
- Τα συμπεράσματά του της 5 Δεκεμβρίου 2014 σχετικά με την έκθεση προόδου 2014⁵ στον τομέα του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, όπου αναγνωρίζει ότι έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος στην επίτευξη του EXE, ενθαρρύνει περαιτέρω τις προσπάθειες της Επιτροπής, των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων φορέων στον τομέα της έρευνας για να καταστεί ο EXE πλήρως λειτουργικός, και επαναλαμβάνει την υποστήριξή του προς την ανάπτυξη, έως τα μέσα του 2015, οδικού χάρτη για τον EXE σε ευρωπαϊκό επίπεδο,

³ Έγγρ. EUCO 169/13

⁴ Έγγρ. 6945/14.

⁵ Έγγρ. 16599/14.

1. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι ο EXE είναι εκ των ακρογωνιαίων λίθων της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση καινοτομίας» και αποτελεί καίρια συνιστώσα της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» με επίκεντρο την μεγιστοποίηση του δυναμικού των ευρωπαϊκών συστημάτων έρευνας, την προαγωγή της καινοτομίας, την ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων των κρατών μελών, όπως επίσης την ανταγωνιστικότητα και ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν μέγιστες κοινωνικές προκλήσεις, και ως εκ τούτου ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τη δέσμευσή του να καταστήσει τον EXE πλήρως λειτουργικό.
2. ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ τις προτεραιότητες της EXE όπως προσδιορίζονται στην ανακοίνωση του 2012 με θέμα μια ενισχυμένη σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και επιβεβαιώνονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου⁶, ανάμεσα στις οποίες η διεθνής διάσταση του EXE, και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την έναρξη νέας φάσης για την περαιτέρω ανάπτυξη του EXE. Με βάση την εμπειρία της υφιστάμενης σύμπραξης του EXE, τα κράτη μέλη, η Επιτροπή και οι ενδιαφερόμενες οργανώσεις πρέπει πλέον να μεριμνήσουν για έναν πλήρως λειτουργικό EXE μέσω συντονισμένων προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ και ενώ θα επανεξετάζουν τακτικά και, οσάκις παρίσταται ανάγκη, θα επικαιροποιούν τις προτεραιότητες του EXE.
3. ΥΙΟΘΕΤΕΙ τον οδικό χάρτη 2015-2020 του EXE που ενέκρινε η Επιτροπή Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC)⁷. Στο πλαίσιο αυτό, ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία του έργου που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη και η ERAC, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή και σε συνεννόηση με τις λοιπές σχετιζόμενες με τον EXE ομάδες και την πλατφόρμα ενδιαφερομένων φορέων του EXE.
4. ΣΥΜΦΩΝΕΙ με την προσέγγιση της ERAC ότι σκοπός του οδικού χάρτη για τον EXE είναι να προσδιοριστεί συγκεκριμένος αριθμός προτεραιοτήτων πρωταρχικής δράσης για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων του EXE που θα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην έρευνα και την καινοτομία της Ευρώπης, ενώ αναγνωρίζεται ανεπιφύλακτα ότι τα εθνικά συστήματα έρευνας και καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες, και ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίζουν τις καταλληλότερες προσεγγίσεις για τα συστήματά τους.

⁶ Έγγρ. 17649/12.

⁷ Έγγρ. 1208/15.

5. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι προέχει η υλοποίηση του οδικού χάρτη του EXE σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να υλοποιήσουν τον οδικό χάρτη του EXE με τις κατάλληλες δράσεις στο πλαίσιο των οικείων σχεδίων δράσης ή στρατηγικών. ΖΗΤΕΙ την αποτελεσματική χρήση του μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής σε αυτό το εγχείρημα.
6. ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ERAC να προτείνει μέχρι τα τέλη του 2015 μια δέσμη βασικών δεικτών και, ενδεχομένως, ποιοτικών μεθόδων που θα επιτρέπουν να παρακολουθείται η υλοποίηση του οδικού χάρτη του EXE. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η παρακολούθηση του οδικού χάρτη του EXE θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο της παρακολούθησης της προόδου του EXE και ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα να συμπεριληφθεί η παρακολούθηση του οδικού χάρτη του EXE στην έκθεση προόδου του EXE για το 2016 και στις επόμενες εκθέσεις για την πρόοδο του EXE, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και αποφεύγοντας παράλληλα τη δημιουργία περιττού διοικητικού φόρτου.
7. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ την ανάγκη να ενταχθεί ο χάρτης πορείας του EXE σε ένα ευρύτερο στρατηγικό πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος της Ευρώπης, στο οποίο συγκαταλέγονται η στρατηγική για την ενιαία ψηφιακή αγορά (DSM) και η «Ένωση καινοτομίας». ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για την αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων του EXE στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Οι δράσεις και τα μέτρα που σχετίζονται με τον EXE θα πρέπει κατά περίπτωση να ενσωματωθούν στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων. ΖΗΤΕΙ από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή βελτιωμένη συνοχή και συμπληρωματικότητα μεταξύ όλων των δράσεων του EXE, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων που προάγουν την ποιότητα και την αριστεία της ευρωπαϊκής έρευνας και καινοτομίας, καθώς και των δράσεων που προωθούν τη καινοτομία και την ανάπτυξη, και λαμβανομένης παράλληλα υπόψη της ανάγκης να εξαιρεθεί η απόσταση μεταξύ κρατών μελών και περιφερειών στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

8. ΚΑΛΕΙ την ERAC, σε στενή συνεργασία και, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με τους σχετικούς οργανισμούς, ιδίως την ΟΚΠ, και την επιτροπή στρατηγικής διαμόρφωσης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», να αξιολογεί τη συνοχή των κοινών πρωτοβουλιών⁸, ιδίως εκείνες που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με έμφαση στην ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία τους, τη σκοπιμότητα, την κρίσιμη μάζα, τη συμπληρωματικότητα και τον αντίκτυπο. Σε αυτό το πλαίσιο, ΤΟΝΙΖΕΙ ότι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η γνώμη της ERAC και άλλων ομάδων σχετιζόμενων με τον EXE όσον αφορά τον προσδιορισμό και τον σχεδιασμό στρατηγικών προτεραιοτήτων, για την εφαρμογή του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», ενώ θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι συμβουλές που προκύπτουν από την αξιολόγηση του έβδομου προγράμματος πλαισίου.

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΟΥ EXE

9. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να δρομολογήσουν την εφαρμογή των προτεραιοτήτων πρωταρχικής δράσης που προσδιορίζονται στον οδικό χάρτη του EXE:
- ενισχυμένη αξιολόγηση των πολιτικών έρευνας και καινοτομίας και αναζήτηση συμπληρωματικότητας μεταξύ μέσων, καθώς και εξορθολογισμός τους σε ενωσιακό και σε εθνικά επίπεδα,
 - ευθυγράμμιση στο εσωτερικό της διαδικασίας κοινού προγραμματισμού και των συνακόλουθων πρωτοβουλιών (π.χ. πρωτοβουλίες κοινού προγραμματισμού (JPI)) αλλά και μεταξύ αυτών, και επιτάχυνση της υλοποίησής τους,
 - βέλτιστη δυνατή χρησιμοποίηση των δημόσιων επενδύσεων σε ερευνητικές υποδομές (ΕΥ) με καθορισμό εθνικών προτεραιοτήτων που συμβαδίζουν με τις προτεραιότητες και τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ Ερευνητικών Υποδομών (ESFRI), με πλήρη συνεκτίμηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας,

⁸ Για παράδειγμα, πρωτοβουλίες κοινού προγραμματισμού, πρωτοβουλίες βάσει των άρθρων 185 και 187 της ΣΛΕΕ, τις συμβατικές ΣΔΙΤ, οι ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες, οι ΕΣΚ, ΚΓΚ του ΕΙΚΤ, δράσεις ERA-Net, συσπειρώσεις στο πλαίσιο του EUREKA και ευρωπαϊκό πλαίσιο κοινών προγραμμάτων και συμφωνιών εταιρικής σχέσης.

- χρήση ανοιχτών, διαφανών και αξιοκρατικών πρακτικών για τις προσλήψεις σε θέσεις στον τομέα της έρευνας,
- μετουσίωση της εθνικής νομοθεσίας περί ισότητας σε αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ φύλων σε ερευνητικά ιδρύματα και φορείς λήψης αποφάσεων, και ενσωμάτωση της διάστασης των φύλων καλύτερα σε πολιτικές E&A, προγράμματα και έργα,
- πλήρης εφαρμογή πολιτικών μεταφοράς γνώσεων σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η διάδοση, πρόσληψη και εκμετάλλευση των επιστημονικών αποτελεσμάτων. Οι οργανώσεις που παράγουν ερευνητικό έργο (RPO) και οι οργανώσεις χρηματοδότησης της έρευνας (RFO) θα πρέπει να κάνουν τη μεταφορά γνώσης δεύτερή τους φύση ενσωματώνοντάς την στο καθημερινό τους έργο,
- προώθηση της ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικά δημοσιεύματα,
- εκπόνηση και υλοποίηση των κατάλληλων κοινών στρατηγικών προσεγγίσεων και δράσεων για την διεθνή συνεργασία στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας (STI), με βάση τις εθνικές προτεραιότητες των κρατών μελών,

μέσω ενδεδειγμένων δράσεων στο πλαίσιο των σχεδίων δράσης ή στρατηγικών μέχρι τα μέσα του 2016.

10. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τα εξής:

- την ανάγκη να μεγιστοποιηθούν η ποιότητα, η αποτελεσματικότητα και ο αντίκτυπος των εθνικών δαπανών για την έρευνα και την καινοτομία,
- την ανάγκη να ενισχυθεί περισσότερο η διαδικασία κοινού προγραμματισμού (ΔΚΠ). Στη συνάρτηση αυτή ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η διακρατική συνεργασία χρειάζεται νέα ώθηση και ως εκ τούτου καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να κάνουν καλύτερη χρήση των μέσων συντονισμού, και να αναπτύξουν καλύτερες συνέργειες με διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. ΖΗΤΕΙ από τα κράτη μέλη να ευθυγραμμίσουν καλύτερα τους κανόνες και τις διαδικασίες υλοποίησης στο εσωτερικό της ΔΚΠ και των πρωτοβουλιών της αλλά και μεταξύ αυτών, ούτως ώστε να τονωθεί η συνεργασία και να αποφευχθεί ο περιττός διοικητικός φόρτος,
- την ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες στον τομέα των ερευνητικών υποδομών, στις οποίες συγκαταλέγονται οι ηλεκτρονικές υποδομές (e-infrastructures) και ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η χρήση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για αυτούς τους σκοπούς θα πρέπει κατά περίπτωση να ενθαρρυνθεί.
- τον ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στην προαγωγή του EXE και την ανάγκη να ενισχυθούν οι σφαιρικές στρατηγικές ανθρώπινων πόρων, στις οποίες εμπεριέχεται η κινητικότητα των ερευνητών, συν τοις άλλοις από το εξωτερικό της ΕΕ, επίσης δε από και προς τον ιδιωτικό τομέα, και η αυτονόμηση των νεαρών ερευνητών μέσω εφοδιασμού τους με ελκυστικές σταδιοδρομίες,
- τις νέες ψηφιακές ευκαιρίες και προκλήσεις για την έρευνα, και ειδικότερα την ουσιαστική αύξηση των ερευνητικών δεδομένων, και ΖΗΤΑ από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή συντονισμένες δράσεις με αντικείμενο την ψηφιακή διάσταση του EXE,

- την ανάγκη να ενισχυθεί η ΕΕ ως παγκόσμιος παράγων με βάση την υφιστάμενη επιτυχή διμερή και πολυμερή συνεργασία. Ως εκ τούτου ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο πολυετών οδικών χαρτών για υπερεθνική συνεργασία διεθνών εταιρών χωρών και περιοχών με την ΕΕ, λαμβάνοντας παράλληλα υπ' όψη δυνητικές συνέργειες και προστιθέμενη αξία του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, και επιλέγοντας το βέλτιστο δυνατό επίπεδο διμερούς, πολυμερούς και ευρωπαϊκής συνεργασίας με διεθνείς εταίρους χώρες και περιοχές.
11. Υπογραμμίζει ότι ο χάρτης πορείας 2015-2020 του EXE θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την πιθανή εξέλιξη των τομέων και δράσεων προτεραιότητας και ΚΑΛΕΙ την ERAC, σε συνεργασία με τις άλλες ομάδες που σχετίζονται με τον EXE, να τον επανεξετάσει στα πλαίσια του κύκλου των εκθέσεων προόδου για τον EXE. Στο πλαίσιο αυτό, ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής διακυβέρνησης και συμβουλευτικής δομής EXE προκειμένου για τη βελτίωση του συντονισμού και της παρακολούθησης του EXE.
-